

amestec foarte special de energie și de puritate, de ambiție și candoare, de forță și vulnerabilitate, fără răutățile pe care le aduc prea-adeșori eșecurile, nedreptățile, frustrările carierei „adulte”. Voința genuină de a învăța, de a înțelege, de a absorbi cât mai mult din ce se spune în jur. Disponibilitatea care pe urmă ne părește pe cei mai mulți, atenția extraordinară de vie, de participativă, starea de comunicare imposibilă mai târziu, când încetăm să mai ascultăm, pentru a ne descoperi sau a ne recunoaște în ceilalți – sau pentru a ne delimita de ei.

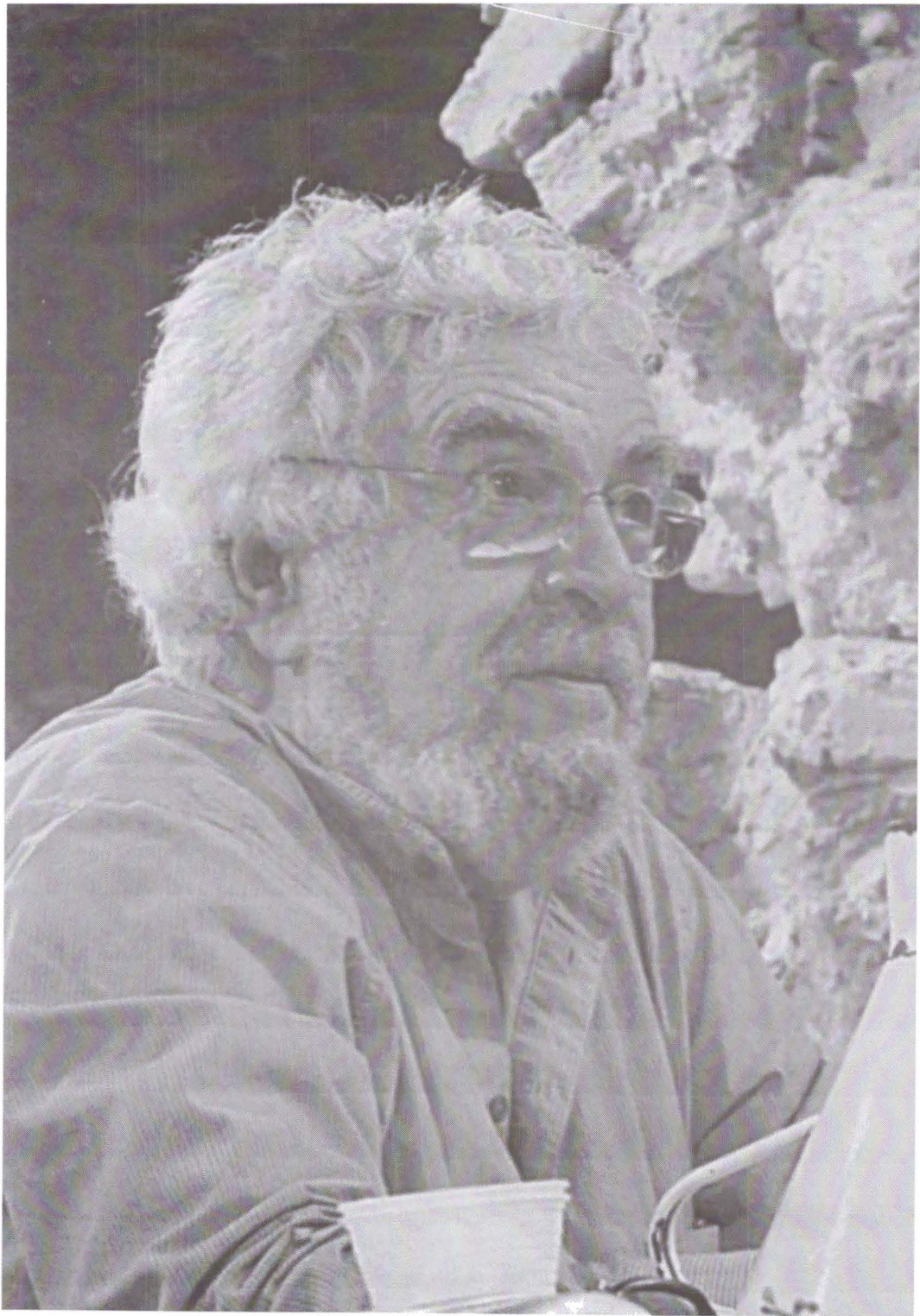
Și, insinuată din când în când, *teama* că nu vor înțelege acum importanța lucrurilor mari, decisive, că se vor lăsa furați – în schimb – de lucrurile mici dar seducătoare; *teama* că, ignorându-le pe cele dintâi, își vor îngusta orizontul fără măcar s-o știe; că vor face alegeri greșite...

Dar poate că visul de a urca pe scenă și de a-i da viață îi va salva pe toți!

Simona POPESCU

*Poate că și teatrul este...
DOUĂ lucruri bine distincte!*

Tema: *Avangarda*. Într-un cotidian aveam să citesc că au fost invitați să vorbească și cinci profesori universitari. Printre numele lor, numele meu. N-am vorbit niciodată despre avangardă ca un profesor universitar! N-am vorbit nici la Sibiu despre avangardă, doar despre Gellu Naum. În sală erau mulți oameni tineri din lumea teatrului. Am început prin a le spune că nu știu cum ar fi răspuns el la întrebări venite din sală precum aceea din care am reținut mai ales o expresie colorată: „Avangarda este ceva care se întâmplă în cariera cuiva din când în când sau trebuie s-o ții așa... gaia-mațu?”. Eu aș zice că un om de avangardă e cineva care... o ține „gaia-mațu”, fie ce-o fi, oricât ar avea de tras din partea inerțialului Sistem de Resort (critici, criticaștri, kritikuși), oricât ar tăcea ei despre el („au tăcut despre mine cât au putut”, mi-a spus cândva Gellu Naum) sau din partea publicului! Că, după părerea mea, a fi avangardist, chiar și în ziua de azi, înseamnă să-ți asumi o atitudine pentru totdeauna – nu e nici un accident, nici un capriciu. Nu poți fi avangardist doar din când în când. Avangardismul nu e doar o atitudine estetică, ci în primul rând una etică. Să fii în avangardă azi (ca întotdeauna!) înseamnă, în principiu, a te opune – în primul rând a te opune „stabilimentului” în care funcționezi (deși, regula e să te „acomodezi”, ca să nu dispari). Opoziția era, cândva, foarte vizibilă. În zilele noastre, se pierde printre experimente de tot felul sau printre gesturi de fals nonconformism, altfel foarte cerut, vandabil. Opoziția, astăzi, mai ales în lumea românească, te face să dispari (doar că dispariția, în adevărata lume a artei, seamănă mult cu dispariția – datorată doar iluziei optice de moment – de pe Banda lui Möbius, adică... nu dispăre nimic, se mută doar pe alt versant, mai pur, al „benzii”). Nu știu cu ce impresie au plecat tinerii din sală, mai ales după ce le-am stârnit nedumerirea vorbindu-le despre reticența avangardiștilor,

a suprarealiștilor pentru teatru (pentru, adică, falsitate, simulare, simulacru, pentru cei care nu știu „să vorbească în numele lor”, autori sau actori, cum spunea undeva André Breton). Dar l-am dat ca exemplu, unic și autentic – pentru că altfel decât toți, scriitorii, teoreticienii, actorii – pe Antonin Artaud (Artaud le Momo). Îmi pare, într-un fel, rău că le-am spus că lui Gellu Naum nu-i plăcea teatrul. N-au înțeles. „Bine, mi-au replicat ei, dar a scris teatrul!” Asta e altceva. Cu totul și cu totul altceva. Nici poezia nu-i plăcea! Dar a scris poezie! Da, pentru că, așa cum obișnuia să afirme, poezia este DOUĂ lucruri bine distincte. Poate că și teatrul este DOUĂ lucruri bine distincte... Le-am pomenit de Koltès, dramaturgul. Ei știu, sunt sigură, cine e Koltès și cum spunea el undeva că publicul care-i place cel mai puțin este publicul de teatru. „Bine, dar Gellu Naum a fost cu noi la Timișoara, s-a simțit bine cu noi”, mi-a replicat o actriță. Ce legătură are asta cu teatrul sau cu faptul că lui Gellu Naum nu-i plăcea teatrul? Mi-aduc aminte că mi-a spus cândva că i-a sugerat lui Andrei Șerban, după ce văzuse *Trilogia*, să pună în scenă ceva din minunatele scrieri ale lui Raymond Roussel. Pentru Gellu Naum teatrul însemna, ca și pentru Roussel, ca și pentru Artaud, spectacol sută la sută, un fel de ritual. Singura soluție pe care a găsit-o Gellu Naum ca să scrie teatru a fost aceea de a parodia genul, deși, dincolo de ritualul de exorcizare prin parodie, a avut grijă să desfășoare, subteran, pânza freatică a temelor lui existențiale dintotdeauna. La fel ca în poezie, în teatru el este serios și ironic „exact în același timp” (ca să folosesc titlul uneia dintre piesele sale).

